

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Ex ioannes co[n]fessus est se no[n] esse christum. ca. xxxij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

olympiade tali vel tali ita sub secta dicitur an-
no ab incarnatione dñi tali vel tali. Alij a pas-
sione dñi eā inchoasse testant dicentes sextā
et septimā quiescentiū simul incepisse In chro-
nica vero ab imperio tyberij inchoata legitur.
Utebatur autē iohannes cilio de pills ca-
meloz et zona pellicea. quodā locustarū ge-
nere esibili vesceretur. et melle siluestri Tunc
exibat ad eum omēs iudea et baptizabantur
in iordane. Videns autē multos phariseozū
et saduceozū venientes ad baptismum: di-
xit eis. Progenies viperaz: quis vobis de-
monstrabit fugere a ventura ira. Facite di-
gnos fructus penitentię. et ne dicatis patres
habem⁹ abraam. quia potest dñs de lapidibus
istis. id est de gentibus significatis his la-
pidibus suscitare filios abraę. Digito autē
ostendebat eis iohannes. xij. lapides q̄s tunc
erant in iordane. xij. duces tribuū israel de medio iorda-
nis in arida et torrida de arida in iordanem.
quoz acruus esset in testimoniu q̄ sicco pe-
de iordanē transferūt.

De tribus sectis iudeozū.

Capitulum. XXXI.

Rant aut tunc

e in iudea tres secte iudeoz a cō-
reliquoꝝ vita et opinione distā-
tes. pharisei. saducei. esset. Pharisei cultu
austero et victu p̄parco utebant. traditiōes
suas statuētes: q̄b⁹ traditiōes moysi deter-
minabāt. pitacta chartarū in fronte gerebāt:
et in sinistro brachio circūligata. q̄b⁹ decalo-
gus inscript⁹ erat: q̄ dixerat dñs. h̄ habeb
q̄si q̄d appensum ante oculos tuos et in ma-
nu tua: et hec dicebant phylacteria. a phylaxe
q̄d est seruare et thoras q̄d legē sonat. Isti
etiā maiores simbras alijs ferentes spinas
eis alligabāt. q̄b⁹ p̄cti in deambulādo me-
mores mandatorū dei fierent. Hi vniuersa
do d̄putabāt. et marmene. i. fano. Agere q̄d
q̄ iusta sunt vel negligere in arbitrio hominū
plurimū esse dicebāt. tñ in singulis ad tuarū
re marmenem. quā etiā ex morib⁹ superioꝝ
fieri putabāt. Prepositis iuis et maiorib⁹ na-
tu nūq̄ cōtrariū respondebāt: iudiciū dei eē
futurū dicētes omnē aīam incorruptā eē. sos-
las honorū animas in alia transire corpora
vsq̄ ad resurrectionē et iudiciū. Valoz autē
etnis retrudī carcerib⁹. Et quia a cōi hoīm
habitu diuisi: ideo pharisei dicebant Sa

ducel marmenem negant deū inspectoꝝ
omniū esse dicentes in arbitrio hominū suū
esse vt bonū malū ve gerant. Animaz gene-
raliter vel supplicia negabant vel honores.
Nam et resurrectionē moꝝ: uoz futuraz ne-
gabant. animas moꝝ cū corporibus putā-
tes: nec angelos esse dicebant. Solos q̄ngs
libros moysi recipiebāt et his cōtenti erant.
Hi seueri nimis erant. nec etiā inter se socia-
les. Ob quā seueritatē saduceos. i. iustos se
nominabant. Esset fere omnib⁹ monastio-
cā agebāt vitā: nuptias fastidientes. non q̄
cōiugia et hominū successionē pertinendam
censerēt sed cauendā intemperantiā feminā-
rum. nullā eaz fidem viro seruare putātes.
habebāt omnia cōmunita: probro oleū dūce-
tes. squalozē de⁹ putabāt dummodo in ves-
te candida semp essent Nulla eis certa ciui-
tas: sed in singulis domiciliā habebāt. ante
solis ortū nihil p̄phanum loquentes. solē ve
oriatur orātes. post vsq̄ ad quintā horā ope-
rantes. loti corpore aquis: simul et cū silicio
edebant. iuramentoz habebāt pro perurio.
Secte sue neminē adhibentes nisi sub anni
probatione. Receptū autē secum post an-
num: duobus alijs annis moꝝ e⁹ p̄babāt
deprehensum in peccatis a se pellebant. vt
herbas moꝝ peccoz decerpēs vsq̄ ad obitū
peniteret. Cum etiā decē simul sederunt nū-
lus nouem inuitis locutus est. spuerēt me-
ditum: vel in dexteram partem sui vitantes.
Adeo sabbatū obseruabāt q̄ nec ea die ab-
uū purgabāt. Dolabrū ferebant lignum q̄
in loco secretissimo fodiebant terram ad ab-
uum purgandam. demissa veste se diligēt
cōtegentes ne splendori diurno als diuino
facerent iniuriā Ob id etiā statim foueā re-
implentes. viuēbāt longissime ob vic⁹ sim-
plicitatem. mortem p̄ iusticia immozalitate
iudicabant melioꝝ Animas vero omnes a
principio creatas p̄ tepozib⁹ icorporari. So-
nas erutas corporib⁹ yltra oceanum degere.
vbi sūt reposita eis p̄fruitio ad orientē. Ha-
lis p̄cellosa et hyberna loca delegātes. Erāt
in eis q̄ futura p̄dicerēt Quidā p̄ngib⁹ sed
moderate utebant. Nā si boies abstinentiū
arbitrarentur vel artarent a cōiugio: huma-
num genus deficeret.

Et iohannes cōfessus est se non esse d̄bitū.

Capitulum. XXXII.

Euangelica

Ubi ergo baptizaret iohannes

zaret iohannes miserunt a hierosolymis ad eum sacerdotes et leuitas ut interrogarent eum. Tu quis es? Et confessus est se neque christum esse. quod opinio publica habebat. nec heliam. nec prophetam. Et dixerunt. Quid ergo baptizas. Querierat de helia: et sub nomine prophete de heliseo quod in his duobus precesserat figura baptismi. et de baptismo christi legerat in prophetia ezechielis. Effundam super vos aquas mundas. Et ideo putabatur ad alium non pertinere baptismum et respondit. Ego quidem baptizo in aqua. Sed autem uestrum stat quod uos nescitis. ipse baptizabit uos in spiritu sancto et igne. In spiritu in baptismo. in igne in penitentia. Nec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat iohannes baptizans.

Potest figurari baptismus iohannis in capitulo ultimo anni baptismi. In sabbato anni ramos palmarum puerorum capti in ungebant oleo et abluiebant: ut nulla macula ibi remaneret. ita in baptismo omnia peccata delentur: et hoc in signum faciebatur.

De iesu baptizato. **Ca. xxxiii.**

Ubi uenit iesus

in galilea in iordanem ad iohannes ut baptizaretur ab eo. Tres fuerunt causas per quod cur baptizaretur iesus a iohanne. Ut baptismum iohannis approbaret. Ut omnem humilitatem impleret et implendam doceret. Ut tactu sui corporis uim regeneratiua committeret aquis. et si forte non statim de uisum et institutione baptismi triplex est opinio ut in sententijs habet. Et ipse iesus erat incipiens quasi anno. xxx. id est tricesimum annum inceperat. cuiusmodi diebus eiusdem anni peractis. Et fin hoc uixit iesus tamen triginta duobus annis et dimidio. quia eadem die reuoluto anno conuertit aqua in uinum. et in sequenti pascha. id est in pascha tricesimi primi anni incarcerationis est iohannes. et in pascha sequenti. id est tricesimo secundo anni dimissus est. et in tertio paschate. id est tricesimo tertio anni passus est dominus. et ita uixit dominus triginta duobus annis integris et de. xxxiij. quantum fluxit temporis a natali usque ad pascha. quod per dimidio anni non computat Chrysostomus tamen dicit eum iam compleuisse tricesimum annum. in omelia decima in mattheu sic dicens. Post triginta annos uenit iesus ad baptismum: legem. et

terere soluturus. Propterea usque ad hanc etatem (que omnia sol et capere peccata) in legis obseruatione permansit ne quis diceret: ideo illum soluisse legem. quod cum non potuisset adimplere. et infra. Per triginta annos iustitiam legis adimpleuerat. et tunc uenit ad baptismum euangelium docturus. quasi cumulum cunctis obseruationibus legis imponens. Hoc autem dicit Chrysostomus occasione illius ubi quod dicit dominus. Sic decet nos implere omnem iustitiam. Et fin hac opinione uixit triginta tribus annis integris. et tamen de. liij. quantum est a natali usque ad pascha. Iohannes autem prohibebat iesum dicere. Ego a te debeo baptizari et tu uenis ad me. Cur dicit se baptizandum iohannes. si uero sanctificatus et mundatus erat ab originali. uel saltem in circuncisione? Sed per se generum humanum intellexit. quod homo per te debet mundari. Uel quantum ad plenitudinem mundationis se adhuc mundandum dicit. quod etiam tam mundatus. per sanguinem christi plenus erat mundandus. sic quod accepto efficaci medicina per quam curatur dicitur: per effectum plenitudinem curandus. Cui iesus. Sine modo. Sic enim decet nos implere omnem iustitiam. id est superabundantem humilitatem. Est ei debita humilitas subdere se maiori propter deum. abundans subdere se parum superabundans subdere se minori. quod. Ideo modo subdo me tibi minori ne dedignentur maiores a minoribus baptizari et regi.

Quod intelligens iohannes baptizatus est iesus tertio lapide a hiericho

De spiritu sancto et uoce patris.

Capitulum xxxiiii.

Factum est autem

cum baptizaretur fere omnis populus terre illius. et iesu baptizato et orate per baptismum ascendit iesus de aqua. Et ecce aperti sunt celi. id est inestimabilis splendor factus est circa eum. ac si celo aereo et sidereo referatis: splendor celi empyrei terris infunderetur. Et spiritus sanctus in corporalitate specie columbe uenit: et sedit super caput eius. quod pacto officio suo: in pacem materiam rediit unde supra fuerat. Et tunc agnouit baptismum quod

Ob si fuerunt heretici qui dicerent solo die epiphanie debere baptizari: nec dari spiritum sanctum si quis alio die baptizaretur. Ob quam heresim uinac?